

TEKSTI: ARTO MÄÄTTÄ

Uuden SAKO A7 sukupolven Satikka

Sako A7 on maailmalla jo vanha tuttu, tuotiinhan se esimerkiksi Pohjois-Amerikan markkinoille useampi vuosi sitten. Mutta Suomessa se on vuoden 2012 uutuus. A7:n ilmeisesti pelättiin valtaavan Sako 85:n markkinat, mutta nyt Sakolla on päätetty myydä tätä edullisempaa kivääriä myös suomalaisille. Riista selvittää nyt, mitä A7 pitää sisällään.

A7 lanseerattiin Yhdysvalloissa vuonna 2008 suuren nettikampanjan myötä ja sen käyttäjiksi valittiin muutamia tunnettuja metsästäjiä omine TV-sarjoineen (Whitetail Nation, Bucks of Tecomate jne). A7:ää verrattiin välittömästi Tikka T3:een ja Sako 85:een ja todettiin aseiden olevan sekoitus näitä molempia. Itse asiassa näin onkin. A7:ssä on piirteitä niin Sakon kuin Tikan kivääreistä ja täten se on kuin uusintapainos legendaarisesta Sako L581 -mallista. Kotoisesti L581:stä onkin kutsuttu nimellä ”Satikka”.

A7:n lipas on varmistettu. Se näyttää päällepäin hyvin paljon Tikka T3:n lippaalta, mutta lipas irtaana vain jos sitä painetaan sisäänpäin avausvipua painettaessa.

A7 saattaa jossain vaiheessa tienata tämän nimityksen myös meillä (saattaapa tälläkin artikkelilla olla myötävaikutusta asiaan).

YLEISSILMÄYS TEKNIikkaAN

Sako 85 ja Tikka T3 ovat luonnollisesti ne aseet, joihin A7:ää tulee verrata. Se on ominaisuuksiltaan vahvasti 85:n ja T3:n välimalli, jossa on piirteitä molemmista. Alkutarkastelussa olin itsekin hieman sitä mieltä, että määrätty tikkamaisuudet olisivat läpinäkyviä, mutta lähempi tarkastelu paljasti sen, että kyseessä on omalaatuinen konstruktio, vieläpä erittäin onnistunut sellainen.

Teknisesti A7:n ominaisuuksia voidaan purkaa lähtemällä liikkeelle sen tukista. Kyseessä on rakenteeltaan samankaltainen tuki kuin Tikka T3:ssa, mutta erona on se, että tukin pinta on käsitelty samoin kuin Sako 85:n synteettisissä malleissa. Tukin tuntuma ei siis ole T3:n tapaan muovimainen, vaan se tuntuu samalta kuin Sakossa tai Browningin Dura-Touch-käsitellyissä tukeissa.

Lippaan kiinnityksestä löytyy selvä sako-maisuus: lipasta pitää painaa aseeseen päin jotta sen saa irrotettua.

A7:stä näkee selvästi, että se on Yhdysvaltojen markkinoille tehty ase. Ehkä selvimpänä esimerkkinä ovat aseiden päällä olevat Weaver-kiskon pätkät, joihin sopii tässä tapauksessa myös useat Picatinny-standardin mukaiset jalat. Näitä palikoita varten kehyksen päällä ei ole Sakolle tai Tikalle tyyppillistä kiinteää lo-

henpyrstöuraa kiikarikiinnityksille, vaan A7:n kehyksen yläpuoli on koneistettu samaan säteeseen, jota käytetään esimerkiksi Browning A-Boltissa ja Steyr SBS -lukkoisissa aseissa.

LIPAS

A7:n irtolipas on uutuuden merkittävin uutena ajattelua edustava tekninen yksityiskohta. A7:n muovilipas on yksirivinen ja keskeltä syöttävä, mutta sen teräksestä valmistetut huulet joustavat, jotta patruunan voi painaa lippaaseen suoraan päältä päin. Patentoidussa lippaassa on siis sekä Tikan, että Sakon hyvät puolet. Keskeltä syöttävä irtolipas on kaikkein toimintavarmen ratkaisu ja nyt sen täyttäminen on mahdollista myös aseessa kiinni ollessaan.

Jos ajatellaan A7:n suhdetta Sako 85:een ja Tikka T3:een, A7:n lipas on äkkiseltään katsottuna ilmiselvä tikkamaisuus. Lipas on yksirivinen ja muovinen ja se näyttää hieman pohjastaan pullistuneelta Tikka T3:n lippaalta. Tämä yhdennäköisyys on pettävää, sillä

Piippukouru on auki ja noin 10 cm päässä rekyylivasteesta on tukipisteet, jotka ottavat piippuun. Täten ohuen piipun värähtelyyn on vaikutettu hieman. Yleensä tämä tasoittaa käyntiä ohutpiippuisissa aseissa muutaman laukauksen verran.

yhtenäisyyttä on vain yksirivisyyden ja muovisuuden osalta. Lipas on lopulta aito Sakon lipas: sen saa täytettyä ollessaan kiinni aseesta ja poistettua aseesta vain painamalla sitä ensi aseeseen päin ja käyttämällä avausvipua samanaikaisesti. Nämä kaksi pientä yksityiskohtaa tekevät lippaasta oleellisesti paremman kuin Tikka T3:ssa.

Verrattaessa lipasta 85:n lippaaseen, on A7:ssä yksi selvä parannus. Push-feed-lukoissa toimintavarmuutta lisää oleellisesti se, että lipas syöttää patruunat keskeltä. Tällöin patruuna on parhaiten linjassa patruunapesään nähden ja syöttö on takuulla tarkentelematon ja sujuva. Itse asiassa keskeltä syöttävä irtolipas ja push-feed ovat kaikkein toimintavarmoin tapa toteuttaa pulttilukkoisen kiväärin syöttö. Erona 85:een on myös siis syötön sujuvuus, jossa A7 on omassa luokassaan. Jos 85:kin syöttää hyvin, on syötössä kuitenkin "tuntuma" kun taas A7:ssä patruuna menee pesään täysin tunnotta, kuin kuuma veitsi voihin.

KIIKARIKIINNITYS

Sakossa ikuisesti käytetty kartiokas lohennepyrstökiila on saanut väistyä A7:ssä ja käytössä on ns. pyöreä lukonkehys, johon voidaan kiinnittää joko asean mukana tulevat Weaver/Picatinny-tyylin kiikarikiskot tai mikä hyvänsä Browning A-Bolttiin tai Steyr SBS-systeemiin käyvä kaksiosainen jalustajärjestelmä. Etu- ja takajalustan keskinäinen jako ei siis passaa Browningin tai Steyrin kanssa, mutta erillisinä palikoina kiinnittäminen onnistuu vallan mainiosti. Vain yksiosaiset kiinnityskiskot ovat siis poissa luvusta.

Perälevy on kuminen ja liitos tukkiin on tyyppillinen ohuille ruiskuvalutukeille.

Rekyylivastin on erillinen palikka tukin ja asean lukonkehysten välillä.

Ruuvikiinnityksen lisäksi Sako kehottaa liimaamaan jalustat kehukseen. Tämä on erittäin tuttua kauraa niille, jotka ovat tottuneet käyttämään erillisiä kiikarinjalustoja esimerkiksi amerikkalaisten asevalmistajien tuotoksissa. Parhaat liimat kiikarijalustojen kiinnittämiseen ovat niin sanotut hitaat epoksiliimat, joissa on pitkä työskentelyaika ja kovettuneena hyvin luja pito. Asennettaessa tulee muistaa poistaa jarrujenpuhdistusaineella kaikki rasva pinnoista, jotta liitos on pitävä.

LUKKO

A7:n lukko on kolmisulkuinen ja hyvin pitkälti samanlainen kuin 85:n lukko. Suurin rakenteellinen ero lukkopultissa on se, että A7:ssä lukonkampi on erillinen osa kun taas 85:n lukko on yhdestä osasta koneistettu. Tämä rakenteellinen seikka saattaa olla merkityksellinen, mutta erillisen lukonkammen heikkouksista on vähän näyttöä, joten tämä

A7:n lipas on täytettävissä lippaan ollessa kiinni aseessa.

tuotannollinen huojennus ei liene merkittävä asean käyttökaaren kannalta.

Perinteisestä Sakon linjasta poiketen A7:n ulosheitto ei ole mekaaninen. Jousitoiminen ulosheitto jakaa mielipiteet, mutta molemmista löytyy hyvät ja huonot puolensa. Jos esimerkiksi latausliike jää vajaaksi, tahtoo mekaanisella ulosheittolla tapahtua virheitä.

Varmistin on samanlainen kuin mitä se on ollut 75 mallista alkaen. Varmistin on kaksiasentoinen ja lukon saa varmistetusta aseesta avattua erillisellä salvalla.

Samaten hitaat latausliikkeet ovat myrkyä mekaaniselle ulosheittolle. A7:aan valittu jousitoiminen ejektori onkin tunteettomampi käyttäjän tekemille virheille.

Koska jousitoimisissa ulosheittäjissä voima tulee vain jousesta, on mekanismin puhtaus äärimmäisen tärkeässä roolissa. Ulosheittäjän läpivientiin tahtoo ammuttaessa kertyä messinkiä ja jossain vaiheessa tämä messinkijäämä sitten niittää ulosheittäjän jumiin. Onkin suotavaa poistaa terävät särvät näistä paikoista ja pitää säännöllisesti huoli siitä, että ulosheittäjä on puhdas.

Lukon purkamisen noudattelee Sako 85:n vastaavaa ja ei ole ainakaan kenttäolosuhteissa niitä kaikkein miellyttävempiä. Lukon pää näyttää samankaltaiselta kuin Tikka T3:ssa, mutta kyseessä ei ole Tikan tapaan muovisella kuorella suojattu osa, vaan kuori ja ydin ovat kiinni toisissaan. Irrottaminen tapahtuu kiertämällä lukon päätä myötäpäivään ja tämä onnistuu ilman työkaluja olettaen, että näppi-

Lukon osat ovat erilliset ja tämä aiheuttaa lähinnä sen, että lukon purkamisen kenttäolosuhteissa on riskaapelia. Vastapuolella kolikkoa on se, että lukko on tavattoman helppo puhdistaa perushuollossa.

Lukon malli on sama kuin 85:ssä, mutta lukossa ei ole leikkauksia kontrolloidulle syötölle. Lisäksi ulosheitto on jousitoiminen 85:n mekaaniseen verrattuna.

Kiikarinjalat liimattiin aseeseen kiinnityksen varmistamiseksi. Tämä on hyvin tärkeää käytettäessä ruuvikiinnitteisiä kiikarijalustoja.

voimat riittävät. Lukkopultista irtoaa pääkapaleen lisäksi nallipiikki, nallipiikin jousi sekä jousen ja lukonpään välikappale. Vanhoissa Sako-kivääreissä tämä oli yhtenäinen

osa, joka oli hieman kenttäkelpoisempi ja helpompi purkaa. Nyt A7:ssä ja 85:ssä käytetty systeemi vaatii, että purkamisen tehdään tilassa, jossa osat eivät pääse hukkumaan. Maastopuhdistamisen kanssa tulee olla erityisen tarkkana.

TUKKI

Tukki on Soft Touch -pinnoitettu samaan tapaan kuin 85:n tukki tai kilpailevan Browningin Dura Touch -pinnoitetut tukit. Käsitteilytuntumaltaan pinnoitus on miellyttävä ja hieman kumiainen, mutta ei kuitenkaan tarttuva, kuten

Lukonkampi on erillinen osa kun se on 85:ssä samaa osaa lukkopultin rungon kanssa.

A7:n mukana toimitetaan kaksiosaiset Weaver-tyylin jalustat. Nämä ovat alumiiniset. A7:ään sopii myös kaikki Browning A-Bolttiin tai Steyr SBS:ään sopivat kaksiosaiset jalustat.

A7:stä näkee selvästi, että se on Yhdysvaltojen markkinoille tehty ase.

esimerkiksi Hoguen valmistamissa tukeissa. Karhennukset ovat modernit ja erityisesti jonkin teollisen muotoilijan silmää miellyttävät, mutta valitettavasti ase tulee

tästä johtuen näyttämään jo lähitulevaisuudessa hieman vanhahtavalta. Onneksi muotoilullista kikkailua ei ole sekoitettu tukin muihin linjoihin.

Tukin rakenne vastaa sisuskaluiltaan hyvin pitkälle Tikka T3:n tukkia, joskin se on vähän "täyteläisemmän" oloinen. Kyseessä ei ole siis niin kuorimainen tuntuma kuin

Tikan tukeissa. A7:n tukin ainoa oletettava heikkous löytyy rekyylivastimen suunnalta, koska tukissa oleva paikalle erilliselle rekyylivastinkappaleelle ei herätä luottamusta. Olisi siis suositeltavaa, että käyttäjä petaisi vähintään tämän osan kunnolla kiinni tukkiin, jotta pidemmän päälle rekyyli ei rasisittaisi rekyylivastetta. Toki voi olla niin, että varsinaista tarvetta tälle ei ole, mutta tässä kohtaa vara ei kaada venettä.

Tukin perälevy on hieman irtonaisen oloinen ja se on ilmeisesti kiinnitetty tukkiin ruuveilla. Perälevyn ja tukin välillä on kuitenkin ruiskuvalutukeille tyyppillinen sauma, joka ei ole niin siisti kuin puutukeissa tai paremmissa lasikuitutukeissa. Hihnalenkkit ovat tavanomaiset nupit, jotka myös kannattaa varmistaa vahvalla kaksikomponenttiliimalla. Tämä on operaationa varsin pieni ja helppo, mutta se on halpa vakuutus siitä, että hihnalenkki ei korpaa asetta kannettaessa.

PAKETTI JA RATAKOKEMUKSET

Sako A7 SS myydään pakettina, jossa on Burris FourX 1,5-6x42 -tähtäinkiihari ja AseUtra SL-5 -äänenvaimennin. Paketti on kootti fiksusti, siinä ominaisuudet ovat sopivassa balanssissa useimmille käyttäjille.

A7-paketti toimitetaan Ase-Utran SL-5 vaimentimella.

Tukki on rakenteeltaan ontto ja siinä on jäykisteet. Rekyylivaste on kohta, joka saattaa vaatia petaamista.

Liipaisinkaari ja alakerta ovat muovia.

Kiikari sopii oikeastaan linnustuksen äärimuotoja lukuun ottamatta kaikkeen metsästytykseen ja muutenkin ase sopii ammuttavaksi niin vaimentimen kanssa kuin ilman. Luonnollisesti kyseessä on kompromissi, eli ilman vaimenninta ase on hieman herkkäliikkeinen ja vaimentimen kanssa aseessa on etupainoinen tunne. Vapaalta kädeltä ammuttaessa vaimennin tasapainottaa asetta hyvin paljon ja pitoalue on helppo pitää pienenä. Riskinä on kuitenkin se, että jos laukaisun yhteydessä tapahtuu herpaantumista, on osuma yleensä kaukana sieltä mikä on tavoiteltavaa. Ammuttaessa aseella vaimennin kiinnitettynä tukemattomista asennoista, tulee jälkipitoon kiinnittää erityistä huomiota.

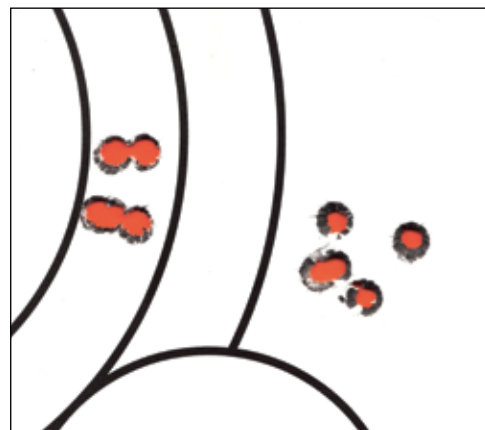
Riihimäellä sain kokeiltavaksi aseesta myös vaimentamattoman mallin kaliiperissa .308 Winchester ja se oli aavistuksen tasapainoisempi kuin vaimenninta varten lyhennetyllä piipulla varustettu kivääri. Valitettavasti kokeiltavana ei ollut A7:aa kaliiperissa .30-06 Springfield, joten pidemmän lukonkehysmahdollinen vaikutus tasapainoon jäi selvittämättä. Usein keveissä metsästyskivääreissä on kuitenkin niin, että aavistuksen pidempi lukonkehys tarkoittaa myös parempaa tasapainoa, mutta A7:n kohdalla asia

jää kysymymerkiksi niin pitkäksi aikaa kun pidemmällä lukonkehyksellä varustettua versiota pääsee kokeilemaan.

Radalla tarkkuuskokeessa kiinnostasi lähinnä se, että tehdas lupaa aseelle kulmamiinuutin käynnin viidellä laukauksella. Sadan metrin etäisyydeltä viisi laukausta siis pitäisi saada 29,01 mm:n sisälle, eli käytännössä ollaan hyvin lähellä 30 mm:n käyntiä. Luonnollisesti tämä vaatimus ei ole realistinen kaikilla patruunoilla, mutta asekykyssä hyvin käyvillä patruunoilla tämän ei pitäisi olla mikään kovin ylitsepääsemätön vaatimustaso nykyaikana. Toki amerikkalaisittain 1"/100 jaardia on helpompi saavuttaa, mutta asian voi selvittää käytännössä vain kokeilemalla.

YHTEENVETO

Sako A7 on oikeastaan yhdistelmä Sako 85:n ja Tikka T3:n hyviä puolia ilman kummankaan huonoja puolia. Toki parantamisen varaa on, mutta tällöin kyllä kävisi niin, että Sako 85:n rooli jäisi lapsipuolen asemaan. Kuten aikaisemmin tuli mainittua, on kyseessä uusi Satikka, eli Sakon ja Tikan hybridimalli. Tätä yritettiin jo aiemmin ja tuolloinkin Sakoon pyrittiin tuomaan moderneja piirteitä. Tuolloin Sako L581 sisälsi monia

Vasemmanpuoleinen kasa, Sako Hammerhead 180 gr (11,7 g), 15,0 mm. Oikeanpuoleinen kasa, Norma Oryx 180 gr (11,7 g), 18,5 mm. Näillä patruunoilla A7 kävi loistavasti. Skaalan toisessa ääripäässä Fusionin kasa oli 70 mm ja Norma Jaktmatch 61 mm. Ohutpiippuisissa aseissa on siis oltava todella huolellinen käytettävän patruunan kanssa.

”Tikkamaisia” piirteitä kuten irtolippan ja tasalevyisen kiikarikiinnityskiilan. Tuolloisen ase on ongelmakohtana voidaan pitää sen mutkikasta sulkua. Sako A7 poikkeaa siis edellisestä Satikasta siten, että se on pidetty äärimmäisen suoraviivaisena konstruktiona.

Periaatteessa Sako on tehnyt A7:llä 85:lle pahimman kilpailijan ainakin näin kotimaisten lasien läpi tarkasteltuna. Ky-

Aseen laukaisukoneisto on säädettävissä vain laukaisuvastuksensa osalta.

Lipas on yksirivinen keskeltä syöttävä lipas, jossa on metalliset huulet. Nämä huulet mahdollistavat lipastamisen huulten läpi painamalla. Tämä on yksi ase hienoimmista yksityiskohdista ja toimivuus on esimerkillistä.

seessä on kivääri, joka hyvin herkästi ohittaa muutamilla ominaisuuksillaan Sako 85:n ja on taas selvä parannus Tikka T3:een nähden. Täten kyseessä on monellekin se kivääri, jossa on molempien hyvät ja haluttavat ominaisuudet ilman kummankaan heikkouksia. Kun hintakin asettuu Tikan ja Sakon välimaastoon, voitaneen A7:n suosion sanoa olevan taattu. □

Sako A7

Valmistaja: Sako Oy, www.sako.fi
 Kaliiperit: .308 Winchester, .30-06 Springfield
 Paino (vaimenninversio):
 2,910 kg (pelkkä ase alumiinisine kiikarikiskoineen)
 3,646 kg (Burriss Four-X kiikarin ja Sako Optilock jalustojen kanssa)
 4,052 kg (täysi paketti kiikarin ja vaimentimen kanssa)
 Hinnat:
 Synthetic Stainless -paketti, 1990 euroa
 Ase mustilla raudoilla, 1499 euroa
 Ase ruostumattomilla raudoilla: 1599 euroa

Toimittajan omat mielipiteet

A7:n kiikarikiinnitys jakaa mielipiteitä, mutta isoa maailmaa ajatellen universaalimpi kiila on miellyttävämpi kuin Sakon kiila. Kun otetaan huomioon, että Sakon kiilat poikkeavat asemallien välillä toisistaan aika paljonkin, on tämä suomalaisittain tutumpi kiinnitysjärjestelmä aiheuttanut harmaita hiuksia kiikariasennuksen suhteen niin jalustavalmistajille kuin kiikareita asentaville kauppiaille. Itse asiassa kotimaassakaan moni asemyyjä ei tunne Sakon kiilan koko problemaatiikkaa ja sen vahvuudet muodostuvat tällöin heikkouksiksi. Voidaan siis sanoa, että niin Tikan tasalevyinen kiinnityskiila kuin tällainen kehukseen ruuvattava järjestelmä antavat enemmän liikkumavaraa ja vähentävät väärän asennuksen riskiä. Lyhyesti voidaan siis sanoa, että Sakon kartiokiilaan kiikarin asentaminen vaatii suhteellisen paljon erityistuntemusta, kun taas suorat kiinnitysjärjestelmät ovat helpompia. Potentiaalinen virheen mahdollisuus ruuvattavien jalustojen asentamisessa on se, että liitosta ei varmisteta liimaamalla. Vielä varmempi tapa kiinnittää jalusta on asennuttaa jalusta asesepällä, joka varmistaa liitoksen juotamalla. Tämä liitos onnistuu taas parhaiten mustaan kehukseen ja tällöin vaaditaan käytännössä myös teräksisten jalustojen käyttöä. Joka tapauksessa nykyaikaiset kaksikomponenttiliimat ovat erinomainen vaihtoehto kiinnittämiseen.

Toinen ”satikkamaisuus” A7:ssä on sen muutos pois perinteisestä Sakon mekaanisesta ulosheittäjästä. Tämä ominaisuus jakaa mielipiteitä kohtuullisen voimakkaastikin, onhan mekaaninen ulosheitto perinteisesti ollut Sakon myyntivaltti ja ripaus Mauseria. Henkilökohtaisesti en näe mekaanista ulosheittoa suinkaan ongelmattomana ja huoltovapaana kohteena, sillä erityisesti pitkissä säilytyksissä esimerkiksi Sakon L-sarjan kivääreissä ohut jousi on kuoleutunut ja ulosheittäjä lipsahtaa tällöin helposti ohi patruunan kannasta. Ongelman tästä muodostaa se, että aina kun pultti on suljettu, on mekaanisen ulosheittäjän jousi kuormittunut. Jousitoimisissa ulosheitoissa jousi kuormittuu ainoastaan silloin kun patruuna on pesitetty. Ongelmia jousitoiminen ulosheitto aiheuttaakin käytännössä vain silloin kun plunger-tapin reiän reuna lastuaa hylsymateriaalia ja lopulta niittaa ulosheittäjän jumiin. Tämä selviää sitten sillä, että messinkijämät poistetaan aukosta ja ulosheittäjä pääsee toimimaan esteettä.

A7:ssä on paljon piirteitä, joita henkilökohtaisesti pidän erittäin hyvinä. Se on hyvin kenttäkelpoinen ase, josta on saatu karsittua pois Sako 85:n ja Tikka T3:n epämiellyttäviä ominaisuuksia. Toki niin 85:ssä kuin T3:ssa on omat soveltuvuutensa, jotka ovat määrättyissä käyttötarkoituksissa parempia kuin A7:n. Sako 85 -mallisarja on leveämpi ja eri mallien soveltuvuus metsästyksen eri käyttötarkoituksiin on viety pidemmälle. Tikka T3 taas sopii ratakäyttäjien tarpeisiin paremmin esimerkiksi siitä syystä, että sen kehys on tavattoman jäykkä ja lukon pituutta voidaan hyödyntää ladattaessa latauspituudeltaan pidempiä patruunoita kuin mitä lyhyiden patruunoiden lipas antaa myöten. A7 onkin omimmillaan yleiskiväärinä liikkuvassa jahdissa tai vaimentimella ja raskaammalla kiikarilla varustettuna myös käyttäsjahdissa. Kaiken kaikkiaan A7 on äärimmäisen hyvä ase moneen eri käyttöön ja siinä on yhdistetty innovatiivisesti monia haluttavia piirteitä samaan pakettiin.

Ostopäätöksen suhteen A7 mielestäni tuo painopistettä vahvasti kotimaisiin kivääreihin päin. Perusmalleissa Tikka T3:n ja Sako 85:n välillä on ollut kotimaisessa tarjonnassa tyhjiö, jonka A7 täyttää nyt suvereenisti. Juuri tässä välissä ovat olleet mielestäni Sakon ja Tikan pahimmat kilpailijat, joten A7 on siinäkin mielessä tervetullut lisä markkinoille. Täydellinen A7 ei tietenkään ole, mutta siinä käytetyt ratkaisut ovat miellyttävä yhdistelmä käytännöllisiä ominaisuuksia ja hintaluokassaan se saa olla melko lailla rauhassa.